

Resumé af talepunkterne til samrådet den 31. januar 2008

I. Rammerne for kommunernes opgavevaretagelse:

- **Klar ansvarsfordeling mellem stat og kommuner:**

Folketinget har ansvaret for rammelovgivningen og kommunalpolitikkerne har ansvaret for at fylde disse rammer ud

- **Gode rammer for kommunernes økonomi:**

Kommunerne forventer ifølge de kommunale budgetter at bruge 1,2 mia. kr. mere i år end sidste år på det sociale område. Tegn på høj prioritering af området ude i kommunerne.

II. Regeringen har klare mål for videreudvikling af den offentlige sektor

- Kommunalreform – store og bæredygtige kommuner
- Kvalitetsreform – styrkelse af den offentlige service, herunder afbureaukratisering

III. Kommunerne skal overholde loven og de vedkender sig også her deres ansvar

- Uacceptabelt, når mange kommuner ikke overholder selv helt basale sagsbehandlingsregler på børneområdet (Praksisundersøgelsen)
- Sagsbehandlingsregler er ikke ”regler for reglernes skyld” – de skal sikre ordentlig sagsbehandling og retssikkerhed for borgeren
- Kommunerne kan og skal gøre det bedre – og det kan de gode kommuner også
- Ministeren har drøftet problemerne med KL og de vedkender sig deres ansvar.
- Staten har igangsat mange tiltag for at hjælpe kommunerne:
 - Massiv efteruddannelsesindsats af sagsbehandlere
 - Ledernetværk – lære af de gode kommuner
 - Digitalisering af sagsbehandling
 - Praksisundersøgelse - mere kontrol med og ansvarliggørelse af kommunalbestyrelsen for manglende overholdelse af loven.

IV. Ressourceprioritering og rekruttering er et kommunalt ledelsesansvar

- Travlhed og mangel på arbejdskraft er ingen undskyldning
- Ledelsens ansvar at prioritere ressourcer, organisere arbejdet effektivt, skabe attraktive arbejdspladser.
- Regeringen har bidraget med massiv efteruddannelsesindsats for sagsbehandlere

V. Dårlig økonomi er ingen undskyldning - økonomien på børneområdet er god

- Kommuneøkonomiaftalen
- Kommunernes ansvar at prioritere midlerne afstemt efter lokale behov
- Prioriteringerne skal ligge inden for lovens rammer – der må ikke tages usaglige økonomiske hensyn.
- De kommunale budgetter for 2008 tyder ikke på problemer med økonomien. Kommunerne forventer i år at bruge 200 mio. kr. mere på børneområdet end 2007
- Regeringen har fra 2005-2009 tilført kommunerne mere end 400 mio. kr. (anbringelsesreformen)

Talepunkter

til

Samråd om KOU G-H-I og SOU H torsdag den 31. januar 2008

Spørgsmål KOU G: ”Hvorledes ser ministeren regeringens forpligtelse til at skabe de relevante rammer for kommunerne, således at kommunerne ikke er nødt til at bryde lovgivningen og dermed forskelsbehandle borgerne med henvisning til personalemangel og bureaukrati?” (Rasmus Prehn (S))

Spørgsmål KOU H: ”Ministeren bedes redegøre for, hvor ministeren mener kommunerne har "... unødvendigt administrative pligter" jf. ministerens udtalelse til Vejle Amts Folkeblad (KOU alm. del - bilag 16).” (Rasmus Prehn (S))

Spørgsmål KOU I: ”Hvilke initiativer vil ministeren tage for at afskaffe de omtalte "unødvendigt administrative pligter"?” (Rasmus Prehn (S))

Spørgsmål SOU H: ”Hvilke konkrete initiativer vil ministeren tage for at modvirke, at udsatte børn og unge lades i stikken af kommunerne? Ifølge vedlagte artikel fra Vejle Amts Folkeblad den 9. januar 2008 ”Vejle: Kommunerne svigter udsatte børn” er landets kommuner hårdt pressede af underbemanding og administrative opgaver, hvilket må forventes at få negative konsekvenser for en i forvejen meget sårbar gruppe.” (Pernille Frahm (SF))

Spørgsmålene besvares samlet

Der er både klare og gode rammer for kommunerne, og kommunernes generelle økonomi tyder ikke på problemer

- Der er meget klare rammer for ansvarsfordelingen mellem stat og kommuner:
 - Regeringen og Folketinget skal sikre klare rammer i lovgivningen for kommunernes forvaltning af deres ansvarsområder.
 - Og kommunalpolitikerne skal sætte klare og forpligtende mål for den kommunale service.
 - Regeringen og kommunerne fastsætter i fællesskab de økonomiske rammer for den kommunale forvaltning ved de årlige aftaler mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening om kommunernes økonomi.
- Inden for disse rammer er det kommunernes ansvar at forvalte de enkelte lovområder samt prioritere de økonomiske midler på de forskellige ansvarsområder, som kommunerne varetager.

- Og lad mig med det samme slå fast: Kommunerne har gode rammer – både økonomisk og lovgivningsmæssigt til at varetage deres opgaver.
- Hvis vi ser på de kommunale budgetter fra 2007 til 2008, er der da heller ikke noget, der tyder på nedskæringer på det sociale område. De endelige budgetindberetninger for 2008 viser, at kommunerne i 2008 forventer at bruge hele 1,2 mia. kr. mere end i 2007 på det sociale område. Dette tyder på, at området bliver prioriteret højt af kommunerne.

Kommunalreform og Kvalitetsreformen understøtter udviklingen af den offentlige sektor og rammerne for kommunernes arbejde fremover – bl.a. gennem større kommuner og afbureaukratiseringsprojektet.

- Regeringen har fortsat meget klare mål for videreudvikling og nytænkning omkring den offentlige sektor og i forhold til at sikre de bedst mulige rammer for kommunernes opgavevaretagelse.
- Vi har gennemført en omfattende kommunalreform, som betyder, at vi nu har nogle store og bæredygtige kommuner, der har et godt afsæt til at møde de nye udfordringer og løfte det kommunale ansvar - både fagligt og økonomisk.
- Og gennem udspillet om en Kvalitetsreform ønsker Regeringen at understøtte og styrke kvaliteten af den offentlige service, hvor et af hovedelementerne er en meget ambitiøs afbureaukratiseringsplan.
- Med regeringsgrundlaget og Kvalitetsreformen lægger vi fra regeringens side op til en forenklingsindsats i forhold til eventuelle unødvendige regler og dokumentationskrav og med fokus på at forbedre arbejdsgangene – til gavn for borgere og ansatte.
- Vi vil lægge op til en meget bred tilgang til afbureaukratisering. Det handler ikke kun om paragraffer men i lige så høj grad om administrative regler og dokumentationskrav, arbejdsgange og den rette IT-understøttelse. Det er min klare ambition, at projektet skal have en mærkbar effekt både for de ansatte i kommunerne og for borgerne.

- Og vi lægger i den forbindelse afgørende vægt på, at afbureaukratiseringsarbejdet tager afsæt i erfaringer fra ledelse og medarbejdere i kommunen, som møder reglerne i deres daglige arbejde.
- Jeg bliver i samrådsspørgsmålet bedt om at pege på, hvor der er unødvendige regler. Jeg synes, at vi skal respektere den proces, der nu er sat i gang og afvente meldingerne fra praktikerne. Men jeg mener godt, at vi kan se på, om vi ikke kan slække lidt på kravene til kommunernes statistiske indberetninger til staten.

Kommunerne skal overholde loven – og kommunerne erkender selv, at indsatsen i nogle kommuner skal blive bedre.

- Fra tid til anden kommer der meldinger om, at kommunerne – af forskellige årsager – ikke overholder de regler, som Folketinget har vedtaget på et givent område.
- Senest har det været fremme, at der nogle steder er problemer med at følge sagsbehandlingsreglerne på børneområdet. Det har både fremgået af den artikel i Vejle Amts Folkeblad, som har dannet grundlag for dette samråd. Og nu i går har Ankestyrelsen offentliggjort en ny praksisundersøgelse, som viser det samme billede. Nemlig at nogle kommuner ikke overholder sagsbehandlingsreglerne på børneområdet.
- Og her er jeg nødt til at slå meget klart fast, at det er helt uacceptabelt, hvis kommunerne ikke overholder reglerne, når de skal håndtere de meget følsomme sager om børn, som har været udsat for omsorgssvigt og andre overgreb.
- Sagsbehandlingsreglerne for børnesager er ikke udtryk for unødvendigt bureaukrati eller ”regler for reglernes skyld”. Der er tale om ofte dybt tragiske og meget alvorlige sager, hvor børn er blevet udsat for overgreb eller på anden måde er blevet svigtet. Og hvor børnene er i stor risiko for at lide alvorlig skade på deres videre udvikling, hvis der ikke sættes ind med den rigtige hjælp på det rette tidspunkt.
- Det handler om så basale ting som at undersøge forholdene omkring det omsorgssvigtet barn, inden kommunen beslutter, om barnet skal anbringes. Altså lave en udredning af barnets og familiens forhold. Det handler om at have samtaler med barnet

forud for en anbringelse udenfor hjemmet. Og det handler om, at kommunen skal have gjort sig klart, hvad indhold og mål med indsatsen skal være.

- Travlhed er ingen lovlig undskyldning. Indsatsen i nogle kommuner skal simpelthen blive bedre.
- Når jeg siger, at indsatsen i *nogle* kommuner kan blive bedre, er det et meget bevist ordvalg. For jeg vil gerne pege på, at selvom praksisundersøgelsen som helhed er nedtrykkende læsning, så springer det i øjnene, at der er store forskelle mellem kommuner. Nogle kommuner gør det faktisk bedre end andre. Nogle kommuner kan godt håndtere børnesagerne på en god måde.
- Det er positivt, at nogle kommuner er godt med. Men vi skal selvfølgelig have alle med.
- Jeg har allerede taget en drøftelse med KL's Socialudvalg og bedt dem om at komme med et bud på, hvordan vi fremover sikrer, at alle kommuner følger reglerne på området.
- Og jeg er glad for, at ministeriets og mine drøftelser med de kommunale parter viser, at kommunerne er indstillede på at gøre en ekstra indsats. Kommunerne erkender, at det her skal gøres bedre. Det er et positivt skridt synes jeg, at kommunerne vedkender sig deres ansvar og erkender, at her skal indsatsen i nogle kommuner simpelthen blive bedre
- Vi vil selvfølgelig løbende drøfte dette her problem med KL og de andre relevante parter. Og jeg vil selvfølgelig sørge for, at vi gentager undersøgelsen, så vi kan sikre os, at sagsbehandlingen også bliver bedre.

Regeringen har igangsat en række initiativer til at understøtte kommunernes indsats på børneområdet

- Derudover vil jeg understrege, at vi fra statens side allerede har taget mange initiativer for at støtte op om kommunernes indsats. For at give kommunerne bedre muligheder for at løfte ansvaret. Og for løbende at sikre og kontrollere, at kommunerne rent faktisk også lever op til det store ansvar.

- Først og fremmest blev vi jo i forbindelse med anbringelsesreformen enige om en omfattende efteruddannelsesindsats af sagsbehandlere. Denne indsats er iværksat og vil blive fortsat de næste år. Gode og veluddannede medarbejdere er selvfølgelig et af elementerne i en god indsats.
- Men da det også handler om ledelse og om at få tilrettelagt arbejdet ordentligt, har vi dannet netværk mellem lederne på området, så de kommunerne, der har styr på indsatsen, kan videregive de gode erfaringer. Disse netværk er lige startet op og der er stor begejstring i kommunerne for dette tiltag.
- Samtidig er Velfærdsministeriet sammen med KL i gang med at udvikle et digitalt sagsbehandlingssystem. Det skal give en mere systematisk sagsbehandling i kommunerne og dermed både frigive mere tid til andre opgaver, men også være med til at sikre at reglerne bliver overholdt. Sagsbehandlere vil simpelthen blive understøttet i arbejdet gennem dette digitale sagsbehandlingssystem.
- Til sidst vil jeg nævne, at vi selvfølgelig løbende følger op på kommunernes sagsbehandling og på, om kommunerne overholder lovkravene. En del af den opfølgingsindsats består bl.a. i Ankestyrelsens praksisundersøgelser, hvor sagsbehandlingsreglerne i en række kommuner bliver gennemgået. Det er her muligt at se resultaterne på de enkelte navngivne kommuner. Kommunerne får selv en tilbagemelding på deres resultater, og de er forpligtede til at behandle undersøgelsen og dens resultater i kommunalbestyrelsen. Dermed sikrer vi, at den enkelte kommune politisk bliver gjort ansvarlig for sine resultater.

Ressourceprioritering og rekruttering er et kommunalt ledelsesansvar

- I presseomtalen er manglen på arbejdskraft blevet brugt som undskyldning for manglende overholdelse af reglerne.
- Jeg er fuldstændig klar over, at det kan være en stor udfordring for kommunerne at skaffe den nødvendige arbejdskraft. Regeringen har allerede bidraget med at skabe mere attraktive arbejdspladser på børneområdet, bl.a. ved at give penge til sagsbehandlernes efteruddannelse.

- Men det handler primært om, at den enkelte kommunalbestyrelse påtager sig sit ansvar. Og det handler om, at kommunerne sætter fokus på god ledelse. Ledelse, der sikrer, at reglerne overholdes, og ledelse, der kan skabe attraktive arbejdspladser og tiltrække den nødvendige kvalificerede arbejdskraft. Og som jeg har været inde på, viser praksisundersøgelsen, at nogle kommuner rent faktisk godt kan finde ud af dette her. Det må de andre kommuner lære af.

Kommunernes økonomi på børneområdet er god

- Påstande om kommunernes dårlige økonomi er som sagt en anden ofte brugt begrundelse for, at kommunerne ikke overholder loven. Det er også en påstand, som fremføres på området for udsatte børn og unge.
- Jeg er ganske enkelt ikke enig i, at kommunernes økonomi generelt forhindrer kommunerne i at løse deres opgaver på børneområdet.
- Regeringen indgår - som tidligere nævnt - i samarbejde med Kommunernes Landsforening en aftale, hvor vi bliver enige om de økonomiske rammer, som giver kommunerne mulighed for at løfte deres opgaver.
- Herefter er det jo som bekendt op til de kommunale politikere at forvalte og prioritere midlerne - afstemt efter lokale forhold og behov. Regeringen hverken kan eller skal styre, hvordan de enkelte kommuner skal prioritere deres ressourcer.
- Men det er også klar, at kommunernes prioriteringer skal ligge indenfor lovgivningens rammer. Kommunalbestyrelsen må ikke tage *usaglige* økonomiske hensyn, når der fx skal træffes en afgørelse om, hvilken konkret hjælp et barn skal have. Det betyder, at kommunalbestyrelsen ikke må tage økonomiske hensyn, der betyder, at der vælges en løsning, som ikke tilgodeser barnets behov.
- Hvis vi ser på de kommunale budgetter fra 2007 til 2008, er der ikke noget, der tyder på, at kommunerne generelt har problemer med at håndtere området økonomisk.

- De endelige budgetindberetninger for 2008 viser, at kommunerne i 2008 forventer at bruge 200 mio. kr. mere end i 2007 på området for udsatte børn og unge. Dette tyder på, at området for udsatte børn og unge bliver prioriteret højt af kommunerne.
- Fra regeringens side er der derudover fra 2005 til 2009 tilført kommunerne mere end 400 mio. kr. i forbindelse med anbringelsesreformen. Pengene skal bruges til en tidligere indsats over for udsatte børn, en forbedring af sagsbehandlingen og til at hjælpe anbragte børn, efter de er fyldt 18 år.
- Samlet set er det derfor svært at påstå, at kommunerne generelt er svært presset rent økonomisk på dette område.